

Manažerské shrnutí - Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje pro roky 2024-2026

Zpracování Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb vyplývá ze zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění – podrobněji viz § 95. Platnost tohoto dokumentu je stanovena zákonem na období tří let. Dokument je důležitý pro rozvoj sociálních služeb, neboť rámuje směr rozvoje sociálních služeb (podrobněji jednotlivé Karty rozvoje, které jsou přílohou dokumentu). Dokument byl zpracován již v polovině roku 2023. Z kapacitně-personálních důvodů byl dopracován a předložen orgánům kraje až na konci roku 2023.

Dokument se dělí na tři části: 1) Analytickou část, 2) Strategickou část, 3) Prováděcí část.

1) Analytická část obsahuje statistické údaje a sociodemografická data. V této části plán vychází ze zpracovaných analýz, dostupných analytických a strategických plánů území (převážně komunitních plánů jednotlivých území obcí s rozšířenou působností), ze závěrečných zpráv sociálních služeb. Informace a data v analytické části jsou čerpány zejména z odevzdaných závěrečných zpráv sociálních služeb a ze zdrojů Českého statistického úřadu (přelom roku 2022/2023). Tato část shrnuje demografické ukazatele a shrnuje plánovací procesy v jednotlivých ORP. Pro klasifikaci cílových skupin plán pracuje s několika oblastmi (oblast péče o seniory / oblast péče o osoby se zdravotním postižením / oblast péče o děti, mládež a rodiny s dětmi / krizová pomoc / osoby závislé a ohrožené závislosti na návykových látkách a patologickým hráčstvím). Rozvojové oblasti jsou rozpracovány ve třetí (strategické) části Střednědobého plánu, konkrétně v Kartách aktivit (viz příloha Střednědobého plánu č. 1) a promítají se do čtvrté (prováděcí části Střednědobého plánu), tj. Základní sítě sociálních služeb Libereckého kraje, zejména pak ve vztahu k dlouhodobým záměrům kraje v oblasti transformace a deinstitucionalizace pobytových zařízení (viz schválený materiál Základní síť sociálních služeb Libereckého kraje usn. č. 446/23/ZK dne 26. 9. 2023). Liberecký kraj se z dlouhodobého hlediska bude vypořádávat s nárůstem seniorní populace (růstový vývoj do roku 2100 s vrcholem kolem roku 2050), se zajištěním sociálních služeb pro cílové skupiny náročné na péči, např. osoby s autismem, osoby s duševním onemocněním. V krátkodobém výhledu jsou pak podstatnými tématy sanace vyloučených lokalit, řešení dluhové problematiky a problematiky závislosti.

Financování sítě kraje je vícezdrojové. Kromě příjmů z úhrad za placené sociální služby, jsou hlavním zdrojem příjmů sociálních služeb veřejné finanční prostředky ze strany

MPSV, kraje a obcí. Cílem kraje by mělo být financování kapacit sítě v poměru cca 10 % kraj, 10 % obce, cca 80 % MPSV. V současné době je klíčové zajistit finanční prostředky zejména od všech obcí, jejíž obyvatelé jsou klienty sociálních služeb (kraj sleduje v rámci KISSOS – krajského informačního systému sociálních služeb). Nedostatečné zdroje budou znamenat optimalizaci (omezení) kapacit služeb v síti.

2) Strategická část obsahuje návrhy na zajištění sociálních služeb v období platnosti stávajícího dokumentu s přesahem do období následujícího. Kapitoly zařazené do této části dávají do vzájemné vazby dokumenty na úrovni národní, krajské a oblasti jednotlivých ORP, tj. řazení dlouhodobých plánů a systémových otázek, přes definování střednědobých cílů, až po konkretizaci rozvojových aktivit.

3) Prováděcí částí Střednědobého plánu je **Základní síť sociálních služeb Libereckého kraje (dále ZSLK) na rok 2024 a následně její aktualizace v letech platnosti tohoto dokumentu.** ZSLK na rok 2024 byla již schválena rozhodnutím Zastupitelstva Libereckého kraje č. usn. 446/23/ZK dne 26. 9. 2023. OSV k tomuto kroku přistoupil z toho důvodu, že schválení sítě kraje na rok následující je zásadní pro podání žádostí do dotačního řízení MPSV/kraje.

Liberecký kraj v roce 2023 přistoupil k procesu revize sítě, zejména pak systémových kroků ve vztahu ke stanovení závazných parametrů pro poskytovatele sociálních služeb (10 kritérií IMOSH LK). Tato pravidla by na metodické straně měla být nepodkročitelná pro působení služeb v síti kraje. Celý proces bude v průběhu roku 2024 dále zpřesňován, budou s ním průběžně seznamováni jak poskytovatelé, tak i zadavatelé (tvorba metodik pro sběr potřebnosti ve vazbě na procesy komunitního plánování v území, metodiky financování a metodiky pro kontrolní činnost oddělení rozvoje a financování sociálních služeb). Cílem OSV je zajistit dostupnost služeb v dostatečné personální a garantované kapacitě ze strany sociálních služeb a vazbou na odpovědný přístup jednotlivých ORP založený na spolufinancování kapacit pro daná území. Financování sociálních služeb by ze strany kraje mělo být do budoucna založeno na nákupu složené garantované kapacity přímého výkonu, tj. dostupnosti sociální služby (nákupu hodin dostupné sociální práce). Ze strany kraje, ale i jednotlivých ORP, by měl být kladen důraz na časové ohodnocení zajištěných a nezajištěných potřeb, což by měl být vyčíslený podklad pro rozvoj sítě.